

Identificació de l'expedient

Resolució del procediment de tutela de drets núm. PT 25/2023, instat contra l'Hospital Clínic de Barcelona.

Antecedents

1. En data 06/03/2023 va tenir entrada a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, per trasllat de l'Agència Espanyola de Protecció de Dades (AEPD), un escrit del Sr. (...) (en endavant, la persona reclamant), pel qual formulava una reclamació per la presumpta desatenció del dret de supressió de les seves dades personals, que havia exercit prèviament davant l'Hospital Clínic de Barcelona (en endavant, l'HCB).

En concret, la persona reclamant posava de manifest que, en data 24/05/2022, va presentar una reclamació perquè l'HCB suprimís determinades dades personals en relació amb la seva història clínica i que la dita petició va ser desestimada fora de termini, el 31/01/2023, i sense la suficient justificació. Afegeix que l'HCB va entorpir el procediment de manera que inicialment li van fer arribar un formulari defectuós.

La persona reclamant només aportava una còpia de la resposta que li havia donat l'HCB, la qual es transcriu a continuació:

“En respuesta a su solicitud, y ante su inconcreción, una vez valorada y revisada toda la información, le comunicamos que se desestima dicha petición. El informe que usted solicita eliminar es el resultado de una asistencia al servicio de urgencias y no se puede eliminar, así mismo lamentamos los calificativos expresados por usted hacia la Dra. (...), y que consideramos totalmente inapropiados y faltos de objetividad”.

2. En data 13/03/2023, es va donar trasllat de la reclamació a l'HCB per tal que en el termini de 15 dies formulés les al·legacions que estimés pertinents.

3. L'HCB va formular al·legacions mitjançant escrit de data 23/03/2023, en el qual exposava, en síntesi, el següent:

— Que en data 24/05/2022, en resposta a un missatge de correu electrònic enviat per la persona reclamant, se li va sol·licitar que emplenés el formulari corresponent per exercir el dret de supressió.

— Que el mateix dia, la persona reclamant va trametre el dit formulari, però en aquest no es podia llegir el text en la totalitat, per la qual cosa se li va demanar, en data 25/05/2022, que l'enviés emplenat a mà i escanejat.

— Que el mateix dia, en resposta al dit correu electrònic, la persona reclamant es va queixar de la necessitat de tornar a enviar el formulari, però no va adjuntar-hi cap arxiu, per això, en data 30/05/2022, se li va demanar, de nou, que remetés el formulari, o que acudís presencialment a presentar-lo.

— Que, el 13/06/2022, la persona reclamant va enviar el mencionat formulari adjunt a un correu electrònic amb comentaris i referències “*desqualificatives i vexatòries respecte els professionals de la salut*”.

— Que el formulari tramès per la persona reclamant exposava que desitjava suprimir les dades personals contingudes en un informe de data 19/10/2021 emès per la Dra. (...) i la de qualsevol altre element inclòs en el sistema que hagués pogut escriure la mateixa metgessa. L'entitat reclamada afegeix que, en l'apartat de “motius fundats per la supressió” del

formulari, la persona reclamant va escriure *“INCOMPETENTE. Doctora de dudosa capacitação y mala praxis, que se aprovecha de la gente enferma para jugar a sus estupideces delante de sus estudiantes”*, acompanyant aquests termes amb el dibuix d'una cara de pallaso.

— Que la petició *“no compleix amb els requisits previstos per l'article 17 del Reglament General de Protecció de Dades al sol·licitar la supressió en motiu del professional facultatiu que l'ha redactat, no emparant-se doncs amb cap de les disposicions previstes en el precepte, i al trobar-se amb missatges desqualificatius i vexatoris de cara als professionals de la salut (...)”*. Per aquests motius, es *“decideix analitzar internament amb detall la tipologia de resposta”*. Afegeix que les sol·licituds amb missatges inapropiats *“posa en risc el normal funcionament del desenvolupament de l'activitat assistencial del centre”*. Per tot això, es va decidir analitzar en detall la sol·licitud així com el procediment a seguir per donar resposta a la persona reclamant.

— Que, un cop es va considerar que, malgrat tot l'anterior, es respondria a la persona reclamant, l'Àrea d'Atenció a l'Usuari va traslladar el formulari al Servei de Psiquiatria en data 25/01/2023, el qual va donar resposta a la persona interessada en data 31/01/2023.

— Que, a criteri mèdic, es considera necessari mantenir la informació continguda als informes d'urgències de pacients amb patologies psiquiàtriques, amb l'objectiu de permetre l'adequat tractament i seguiment assistencial. Afegeix que, així i tot, són conscients de l'especial vulnerabilitat d'aquesta informació, per això, amb l'objectiu de preservar al màxim la confidencialitat i seguretat d'aquestes dades, aquestes només són accessibles pel personal autoritzat expressament.

— Que es va respondre a la persona reclamant en data 31/01/2023 per mitjà d'un escrit en el qual s'informa que, *“davant la inconcreció i del contingut inapropiat de la mateixa, a criteri mèdic es considera la necessitat de mantenir la informació en qüestió, fent esment a la desaprovació dels comentaris desqualificatius”*.

L'entitat reclamada acompanyava el seu escrit amb la documentació següent:

— Correu electrònic de 23/05/2022 en què comunicaven a la persona reclamant que s'havia rebut la seva sol·licitud i se'n donava trasllat al DPD.

— Correu electrònic de 25/05/2022 en què comunicaven a la persona reclamant que el formulari de sol·licitud no es visualitzava correctament.

— Correu electrònic de 30/05/2022 en què es demanava a la persona reclamant que tornés a presentar el formulari emplenat a mà, així com la resposta de queixa de la persona interessada.

— Correu electrònic de 13/06/2022 en què la persona reclamant presenta el formulari requerit.

— Formulari per a l'exercici del dret de supressió, de data 13/06/2022.

— Correu electrònic dirigit al Servei de Psiquiatria i Psicologia de l'HCB en què es dona trasllat de la sol·licitud de la persona reclamant, de 25/01/23.

— Resposta a la persona reclamant, de data 31/01/2023.

Fonaments de Dret

1. És competent per resoldre aquest procediment la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, d'acord amb els articles 5.b) i 8.2.b) de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades.

2. L'article 17 del Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'abril, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes (en endavant, l'RGPD), regula el dret de supressió en els següents termes:

“1. El interesado tendrá derecho a obtener sin dilación indebida del responsable del tratamiento la supresión de los datos personales que le conciernan, el cual estará obligado a suprimir sin dilación indebida los datos personales cuando concorra alguna de las circunstancias siguientes:

- a) los datos personales ya no sean necesarios en relación con los fines para los que fueron recogidos o tratados de otro modo;*
- b) el interesado retire el consentimiento en que se basa el tratamiento de conformidad con el artículo 6, apartado 1, letra a), o el artículo 9, apartado 2, letra a), y este no se base en otro fundamento jurídico;*
- c) el interesado se oponga al tratamiento con arreglo al artículo 21, apartado 1, y no prevalezcan otros motivos legítimos para el tratamiento, o el interesado se oponga al tratamiento con arreglo al artículo 21, apartado 2;*
- d) los datos personales hayan sido tratados ilícitamente;*
- e) los datos personales deban suprimirse para el cumplimiento de una obligación legal establecida en el Derecho de la Unión o de los Estados miembros que se aplique al responsable del tratamiento;*
- f) los datos personales se hayan obtenido en relación con la oferta de servicios de la sociedad de la información mencionados en el artículo 8, apartado 1.*

3. Los apartados 1 y 2 no se aplicarán cuando el tratamiento sea necesario:

- a) para ejercer el derecho a la libertad de expresión e información;*
- b) para el cumplimiento de una obligación legal que requiera el tratamiento de datos impuesta por el Derecho de la Unión o de los Estados miembros que se aplique al responsable del tratamiento, o para el cumplimiento de una misión realizada en interés público o en el ejercicio de poderes públicos conferidos al responsable;*
- c) por razones de interés público en el ámbito de la salud pública de conformidad con el artículo 9, apartado 2, letras h) e i), y apartado 3;*
- d) con fines de archivo en interés público, fines de investigación científica o histórica o fines estadísticos, de conformidad con el artículo 89, apartado 1, en la medida en que el derecho indicado en el apartado 1 pudiera hacer imposible u obstaculizar gravemente el logro de los objetivos de dicho tratamiento, o*
- e) para la formulación, el ejercicio o la defensa de reclamaciones.*

L'article 15 de la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals (en endavant, LOPDGDD), determina el següent, també en relació amb el dret de supressió:

“1. El derecho de supresión se ejercerá de acuerdo con lo establecido en el artículo 17 del Reglamento (UE) 2016/679.

2. Cuando la supresión derive del ejercicio del derecho de oposición con arreglo al artículo 21.2 del Reglamento (UE) 2016/679, el responsable podrá conservar los datos identificativos del afectado necesarios con el fin de impedir tratamientos futuros para fines de mercadotecnia directa.”

L'article 32 de l'LOPDGDD regula el deure de bloqueig de les dades suprimides en els següents termes:

- “1. El responsable del tractament està obligat a bloquejar les dades quan en dugui a terme la rectificació o la supressió.*
- 2. El bloqueig de les dades consisteix en la identificació i la reserva d'aquestes, amb l'adopció de mesures tècniques i organitzatives, per impedir-ne el tractament, inclosa la visualització, excepte per a la posada a disposició de les dades als jutges i tribunals, el Ministeri Fiscal o les administracions públiques competents, en particular de les autoritats de protecció de dades, per a l'exigència de possibles responsabilitats derivades del tractament i només pel termini de prescripció d'aquestes. Transcorregut aquest termini s'han de destruir les dades.*
- 3. Les dades bloquejades no es poden tractar per a cap finalitat diferent de la que assenyala l'apartat anterior. (...)”*

En relació amb els drets contemplats als articles 15 a 22 de l'RGPD, els apartats 3 a 5 de l'article 12 de l'RGPD, estableixen el següent:

- “3. El responsable del tratamiento facilitará al interesado información relativa a sus actuaciones sobre la base de una solicitud con arreglo a los artículos 15 a 22, y, en cualquier caso, en el plazo de un mes a partir de la recepción de la solicitud. Dicho plazo podrá prorrogarse otros dos meses en caso necesario, teniendo en cuenta la complejidad y el número de solicitudes. El responsable informará al interesado de cualquiera de dichas prórrogas en el plazo de un mes a partir de la recepción de la solicitud, indicando los motivos de la dilación. Cuando el interesado presente la solicitud por medios electrónicos, la información se facilitará por medios electrónicos cuando sea posible, a menos que el interesado solicite que se facilite de otro modo.*
- 4. Si el responsable del tratamiento no da curso a la solicitud del interesado, le informará sin dilación, y a más tardar transcurrido un mes de la recepción de la solicitud, de las razones de su no actuación y de la posibilidad de presentar una reclamación ante una autoridad de control y ejercitar acciones judiciales.*
- 5. La información facilitada en virtud de los artículos 13 y 14 así como toda comunicación y cualquier actuación realizada en virtud de los artículos 15 a 22 y 34 serán a título gratuito. Cuando las solicitudes sean manifiestamente infundadas o excesivas, especialmente debido a su carácter repetitivo, el responsable podrá:*
 - a) cobrar un canon razonable en función de los costes administrativos afrontados para facilitar la información o la comunicación o realizar la actuación solicitada, o*
 - b) negarse a actuar respeto de la solicitud.**El responsable del tratamiento soportará la carga de demostrar el carácter manifiestamente infundado o excesivo de la solicitud. (...)”*

En relació amb l'anterior, l'article 16.1 de la Llei 32/2010, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, referent a la tutela dels drets previstos per la normativa sobre protecció de dades personals, disposa el següent:

“1. Les persones interessades a les quals es denegui, en part o totalment, l'exercici dels drets d'accés, de rectificació, de cancel·lació o d'oposició, o que puguin entendre desestimada llur sol·licitud pel fet de no haver estat resolta dins el termini establert, poden presentar una reclamació davant l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades.”

3. Exosat el marc normatiu aplicable, a continuació escau analitzar si l'HCB va donar resposta a la petició de supressió formulada per la persona sol·licitant, dins el termini previst per la normativa aplicable.

A aquest respecte, consta acreditat que en data 24/05/2022 l'aquí reclamant va enviar un correu electrònic a l'HCB mitjançant el qual demanava a l'entitat la supressió de les dades personals de la seva història clínica pel que fa a l'informe de data 19/10/2021 emès per la Dra. (...) i de qualsevol altre element inclòs en el sistema que hagués pogut escriure la dita metgessa.

D'acord amb l'article 12.3 de l'RGPD, l'HCB havia de donar una resposta a la petició d'exercici del dret sol·licitat en el termini màxim d'un mes a comptar de la data de recepció de la sol·licitud.

Doncs bé, segons es desprèn de la documentació aportada en el marc del tràmit d'audiència d'aquest procediment de tutela, s'ha constatat que l'HCB va respondre a l'aquí reclamant per correu electrònic —el mateix mitjà pel qual havia rebut la sol·licitud d'exercici de drets— en data 31/01/2023, és a dir, exhaurit amb escreix el termini d'un mes que preveu l'article 12.3 de l'RGPD, tot i considerant com a data d'inici del còmput del termini, el dia 13/06/2022 en què la persona interessada va adjuntar el formulari en què concretava la seva sol·licitud.

Per tant, en el present cas, l'entitat reclamada no va donar formalment una resposta a la sol·licitud de supressió de dades de la persona aquí reclamant dins del termini legalment previst.

4. Una vegada assentat l'anterior, escau analitzar el fons de la reclamació, és a dir si, d'acord amb els preceptes transcrits al fonament de dret 2n, procedeix en aquest cas la supressió de les dades en els termes que sol·licità la persona reclamant. En concret, la persona reclamant demanava la supressió, de la seva història clínica, de l'informe de data 19/10/2021 emès per la Dra. (...) i de qualsevol altra dada introduïda en el sistema per la mencionada metgessa.

Com a punt de partida cal tenir en compte que l'article 17 de l'RGPD regula el dret de supressió com el dret de l'afectat a obtenir del responsable del tractament la supressió de les dades personals que l'afecten si concorre alguna de les circumstàncies previstes a l'article 17.1 de l'RGPD.

El dret de supressió és un dret personalíssim, i constitueix una de les facultats essencials que integren el dret fonamental a la protecció de dades personals.

És per això que les limitacions a aquest dret de supressió han de ser les mínimes atès que mitjançant el seu exercici es garanteix l'efectivitat del dret fonamental a la protecció de dades personals. Així, les causes de denegació del dret de supressió les trobem regulades als articles 17.3 i 23 de l'RGPD. Les limitacions a les quals fa referència l'article 23 de l'RGPD han d'estar previstes a *"través de medidas legislativas"* (art. 23.1 RGPD).

D'acord amb l'anterior, la normativa sanitària obliga a conservar part de la informació clínica durant cinc o quinze anys, o fins i tot durant un termini superior, segons el document de què es tracti, a comptar des de la data de l'atenció rebuda.

Així, l'article 12.4 de la Llei 21/2000, del 29 de desembre, sobre els drets d'informació concernent la salut i l'autonomia del pacient, i la documentació clínica, en la seva redacció donada per la llei 16/2010, del 3 de juny, de modificació de la Llei 21/2000, del 29 de desembre, sobre els drets d'informació concernent la salut i l'autonomia del pacient, i la documentació clínica, estableix, pel que aquí interessa, el següent en relació amb la conservació de la història clínica:

"4. De la història clínica s'ha de conservar, juntament amb les dades d'identificació de cada pacient, com a mínim durant quinze anys des de la data d'alta de cada procés assistencial, la documentació següent:

a) Els fulls de consentiment informat.

(...)

e) Els informes d'exploracions complementàries.

(...)

6. La documentació que integra la història clínica no esmentada per l'apartat 4 es pot destruir un cop hagin transcorregut cinc anys des de la data d'alta de cada procés assistencial.

7. No obstant el que estableixen els apartats 4 i 6, s'ha de conservar d'acord amb els criteris que estableixi la comissió tècnica en matèria de documentació clínica, a què fa referència la disposició final primera, la documentació que sigui rellevant a efectes assistencials, que ha d'incorporar el document de voluntats anticipades, i la documentació que sigui rellevant, especialment, a efectes epidemiològics, de recerca o d'organització i funcionament del Sistema Nacional de Salut. En el tractament d'aquesta documentació s'ha d'evitar identificar les persones afectades, llevat que l'anonimat sigui incompatible amb les finalitats perseguides o que els pacients hi hagin donat el consentiment previ, d'acord amb la normativa vigent en matèria de protecció de dades de caràcter personal. La documentació clínica també s'ha de conservar a efectes judicials, de conformitat amb la normativa vigent.

8. La decisió de conservar la història clínica, en els termes establerts per l'apartat 7, correspon a la direcció mèdica del centre sanitari, a proposta del facultatiu o facultativa, amb l'informe previ de la unitat encarregada de la gestió de la història clínica en cada centre. Aquesta decisió correspon als mateixos facultatius quan desenvolupin llur activitat de manera individual."

D'acord amb l'anterior, la petició de la persona sol·licitant de suprimir l'informe de data 19/10/2021 emès per una facultativa en concret, així com qualsevol altra informació que la mateixa metgessa hagués pogut introduir a la seva història clínica, no s'ajusta al que preveu la legislació sanitària, en tant no havia transcorregut el temps mínim durant el qual s'ha de conservar. Aquesta circumstància ha de comportar la denegació de la supressió de les dades peticionada per la persona reclamant.

De conformitat amb tot el que s'ha exposat, escau desestimar la present reclamació de tutela del dret de supressió, respecte de les dades de la persona reclamant que constin a la seva història clínica de l'HCB pel que fa a l'informe de data 19/10/2021 emès per la Dra. (...), així com qualsevol altra informació que la mateixa metgessa hagués pogut introduir en el sistema.

Per tot això, resolc:

1. Declarar extemporània la resolució de l'Hospital Clínic de Barcelona, mitjançant la qual desestimava la sol·licitud de supressió formulada pel Sr. (...), per no haver donat resposta en el termini establert a la normativa aplicable, de conformitat amb el que s'ha indicat al fonament de dret 3r.
2. Desestimar quant el fons la reclamació de tutela formulada pel Sr. (...) contra l'Hospital Clínic de Barcelona, de conformitat amb el que s'ha indicat al fonament de dret 4t.
3. Notificar aquesta resolució a l'Hospital Clínic de Barcelona i a la persona reclamant.
4. Ordenar la publicació de la resolució al web de l'Autoritat (apdcat.gencat.cat), de conformitat amb l'article 17 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre.

Contra aquesta resolució, que posa fi a la via administrativa d'acord amb els articles 26.2 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades i 14.3 del Decret 48/2003, de 20 de febrer, pel qual s'aprova l'Estatut de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, les parts interessades poden interposar, amb caràcter potestatiu, recurs de reposició davant la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, en el termini d'un mes a comptar de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb el que preveu l'article 123 i següents de l'LPAC o bé interposar directament recurs contenciós administratiu davant els jutjats contenciosos administratius de Barcelona, en el termini de dos mesos a comptar de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb els articles 8, 14 i 46 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.

Igualment, les parts interessades poden interposar qualsevol altre recurs que considerin convenient per a la defensa dels seus interessos.

La directora,